

Balázs
F. Attila

legszebb versei

AB-ART

Balázs F. Attila
legszebb versei

BALÁZS F. ATTILA

legszebb versei

válogatta és az utószót írta:

Sütő Csaba András

AB-ART

A könyv megjelenését
a Szlovák Köztársaság Kormányhivatala támogatta.

Realizované s finančnou podporou Úradu vlády SR
– program Kultúra národnostných menšín 2012

© Balázs F. Attila, 2012
© AB-ART, 2012
ISBN 978-80-8087-125-3

Történet

és akkor jöttek
összeszedték a harangokat
ágyúkat öntvén belőlük

aztán ágyúkból öntött
harangokat hoztak
néma tornyokba

és megint jöttek
összeszedvén a harangokat

aztán elfelejtették
újraönteni őket –

Ige és igen

Megtestesülnek szavaink, s azt hisszük
egyre határozottabban és egyre bizonytalanabban
azt hisszük: valóságerezetűek látomásaink –

A látvány, a megtestesült ige
csak akkor melegíti át szívünket,
ha a szót, a megvalósulás előttit
már azelőtt magunkhoz mértük –

Kezdetben volt az ige
és aztán lett a káromkodás, kétely, áligazság
és rendre megtestesültek szavaink
(a jók s a rosszak) és nem mindig
és nem mindenki ismerte fel a jót s a rosszat
pedig bizonyosságot tettek-tesznek róluk
próféták és költők

a költő igéje: a világ szava

a költő élete: a szó világa

Szükségünk van az igékre! A jövő melegedik
fel- és ellobbanásaikban és mi felvonulunk
a versben nem győztesen és nem is vesztesen
mert keresztre feszítenek minden igaz igét
már megtestesülése előtt

Szavak

lehevert fű

Szavak

határ test és lélek között

Szavak

paróka alá rejtett kopaszság

Ekémet belevágtam napjaim parlagjába

és megpróbálok vissza nem nézni, hogy

méltó legyek a holnapokhoz –

Az álmok csálnak meg minket, vagy mi

vagyunk hűtlenek hozzájuk?

Mily jó lenne azt mondani:

„sebhelyes bőrzsákban zörögnek csontjaim”

az összetört lélek nem zörög s csak nekem fáj ha fáj

Az ember mint lábnyomát húzza maga után a mát –

Szavak

kilincstelen ajtók

megrugdoshatod őket, kopoghatsz illemtudón

nem nyílnak meg, elzárnak téged a világtól

vagy azt zárják el tőled

Szavak

tolvajkulcsok

mit ér ha nyílik a zár

nyilall a félelem szívedben

(titkok ládáján kérkedik a becsület)

Szavak

befejezetlen életrajzok és önéletrajzok

Szavak

melyekből

állítólagos jövőnket építik

Tettekre késztet a szó

szavak által válnak érthetőkké a tettek

a szabad szó szabadságot kér a tetteknek

Figyelmeztet a történelem: elveszti súlyát

a csöcselék száján a szó, s a tettek értelmetlenné

válnak, pusztítóvá és önpusztítóvá

Életünk kinyilatkoztatás s ha lassan

kezünkhöz szelídítjük az ígéket

talán kezes bárány lesz a világ (?)

Szóval: erő van a szóban: Hatalom

s mint olyan vissza lehet élni vele –

A szó meghamisítása: a hatalom visszaélése

hallgatás mögötti szavak

szavak mögötti szavak

szavak mögötti hallgatás

éles léptek elől búvó ígék

s hörgéssé satnyult párjuk

mikor börtön a szó s a vágyak

kérve engesztelve fonják körül a csendet
Nehéz behatolni abba ami mögötte van
és mert nem tudja kimerítően kifejezni
a személy titkát, a gesztusok néha
alkalmasabbak a szónál
Nézzétek csak a szerelmeseket!
a túlzás a dajkája sokszor a tévedésnek
a legszebb gesztus is így torzul pózzá
pózul torzzá

Barátság és szerelem: varázslencsék
elsimítják a ráncokat a világ arcán
valaki szívéhez hurkolt szavak
szerető ajkán égő ígék

Szavak

a mindenség tárolóedényei
valóság vályúi melyekből
szomját olthatja az ész

Szavak

Emberi Jogokat lobogtatók

Szavak

táblákon felparázslók
táblákról leporlók

Holnapok csukott könyvében lapuló szavak
testemet ostromló természetek

koporsón koppanó szavak
áramló világ sodrában felcsillanó
vagy mélységek morgásába fulladt igék
a lélek zilált muzsikájába zárt szavak
a százszor lemeztelenítettek
a magányban didergők másnapos bágyadtsággal
várják hogy újra elkísérjenek
hazug örömök nászéjszakáiba
hétköznapijainkban lüktető szavak
ünneplőben feszingő szavak
függönyök mögött elsőhajtott
lázálomban elmotyogott
sírásó sírásába fulladt szavak
kérdőjeles felkiáltójeles szavak
beteljesült megtestesült igék
Szavak melyekhez hozzászoktunk
mivel a megszokás az unalom anyja:
unalom útvesztői
a vég szava mely mindig elharapott

Jó volna, igen, jó volna megvizsgálni minden mérleget
és újra mérni a szavakat
mérlegre rakni minden ígét

mérjük magunkhoz és egymáshoz
mérjük a világhoz szavainkat
és ellenőrizze és – ellen őrizze ki-ki saját mérlegét
ha van, mert van,
kinek ilyen, kinek olyan –

És szólt az öreg: minden lezárt rendszer
börtön –

De toto corpore

Felnyög
nyakát előrenyújtja
kitágult orrcimpáin
felgyorsulva árad
ki-be a levegő
nyálkásan fehérlődő orra
megremeg
amikor a hideg rácsokhoz ér
horkant
nyelvével leftyeg
vérmes szemére
kéjesen ráfolyik
bozontos szemhéja
míg a sódarab felé nyalint
a hazug gyönyörtől
nyúlósan folyik a nyála
nagyokat nyal a semmibe
fel-felnyúló szemhéja mögött
ingerlőn fénylik a sötömb
a vágy ködében nő
közeledik

beleremeg egész teste
mikor az íz elzsibbasztja
kéjesen lüktető nyelvét
megmerevedik teste
gyönyör fájdalma
fut végig tagjain
felemeli fejét
fásultan leheveredik
hagyja hogy csipás szemét
körüldongják a legyek

Előzmények

Én,
mielőtt maszkjaim között
végleg elvesztettem magam
beteljesülvén gyönyörű végzetem
„e műanyag fej melynek hétöles
szájából lóg egy ikonfelirat
véres lyukszalag-nyelv: fald föl magad!”
megálmodtam a halhatatlanságot:
mohón gyúrtam számba a földet
minden rajta levővel: fákat ettem
gyökerestül és vadmadarakat és
szikár szirteket halat pikkelyestül
alélt nádasokat csángó tajtékfelhőt
csapott sörényű lovakat vadrózsabokrot
ködkoszorút puffadra ettem-ittam
magam meg sem kottyant a kozmoszra
ácsingózott gyomrom azt is megettem
aztán hasamat simogatva böfögve istenesen
további préda után néztem
nem lévén más falat felfaltam magamat
és akkor lázasan keresgélgni kezdtem

magam mert éreztem: VAGYOK
meszelt palánkú falvak és kőfalú városok
iskoláiban önmagukba botló fiúk és
álmaikban elvesző lányok között a hátsó
padban értelemről és butaságról szeretetről
és önzésről elmélkedtem
és a megváltást már akkor
úgy értelmeztem hogy ki-ki személyes
üdvözülése mindinkább elmélyültem
a dolgok lényegének szemlélésében
szerettem volna megtudni
mi az ami lealacsonyítja
vagy mások fölé emeli az embert
mi az ami hozzásegíti vagy
gátolja az önmegvalósításban
a hatalom birtoklása mért öl ki
minden emberi érzést
mért tévesztik össze a társadalmi érdeket
a gazdasági érdekekkel
mi az a súly ami a föld
szíve felé görnyeszti a gerincet
mért fertőz tenyérizzasztó ragályával a pénz
kiflit zabáltam folyosókon
és benzinszagú utcákon

fejem fölé boruló vízboltozat
számlapja mutatta az élet súlyát-súlytalanságát
autók hátsó ülésén gyomromba könyökölt a sebesség
összeszorított fogakkal
igyekeztem beosztani a semmit
mint zsebemben az aprópénz hányódtam
és keveredtem az élet bugyraiban
átszállások voltak ezek
a megérkezés állomásai színes oszlopokkal
és zsúfolt aluljárókkal
távolabbról integettek
én nagyon tudtam bízni például abban
hogy jövőre melegebb kabátba bújhatok
aztán a hideg újra vékony zakóm gallérját
fogta össze nyakamon
kávéházak felé terelve ahol híg kávé és
forró viták mellett melegedtünk és félretettük
a strucctollal írt verseket
a nyakatekert szövegeken
csak teli hassal lehet elcsámcsogni –

Kellékek

2x4-es szobámba padlásokról ellopott
kacatokat gyűjtöttem: százéves cseréptálak
kancsók gerebenek héhelők orsók
festett és faragott guzsalyok
órák kalamárisok mozsarak csengők nyársak
botok sorakoztak táramban
és persze kedvenc könyveim amiket minden
költözéskor gondosan összecsomagoltam
logikusan megszerkesztett rendetlenségemben
nem tűrtem idegen beavatkozást
elküldtem a lányt aki jóhiszemű
buzgalommal rendbe tette a kéglit
aztán a csend zsibbasztó csapdájában
vártam mindig valamit
amit megnevezni soha nem tudtam
csak lebegtem
a sejtelem kagylósusogású hullámain

A színész monológja

és fojtogatni kezdtek hazugságaim
mint magzatot a köldökszinór
de abba lehet-e hagyni?
hagyd abba a légzést ha tudod –
eszköz vagy egy hatalom kezében
félre tudod-e tenni magad
mint muzsikus hangszerét
festő palettáját? lépj ki magadból
de ha kilépsz mint bőréből a gyík
az alkohol kék ködében
koszos kiskocsmákban
ringyók gyűrött párnáján
egy idegen kopott kanapéján
az alagsorban amit kisajátítottak
sznob cédulások
nehezen hangolod fel újra
megtépázott húrjaidat
hiába menekülsz könnyörögsz nyüszítesz
fenyegetőzöl szerető-zsarnok énedtől
soha nem kapsz szabadnapot
és akkor a lánytól aki a szemét forgatja

tettetett rémülettel megkérdezed:
na mi az? miért jöttél ide?
vetkőzz!
és undorodsz magadtól és már nem is
kívánod legszívesebben elküldenéd
nem érted miért az egész miért?
szerelem? magadba voltál szerelmes
mindig mohón siklófigyelemmel
lested magad minden szerelemben míg
meg nem szoktad mint csikó a béklyót
de őszinte voltál akkor még
retinád aranyködös színpadán
ott ragyogott a királyi játék:
öröm láz simogatások pofonok
gyilkos mozdulatok mámor –
állapot?
helyzet?
kinek a helyzete?
az enyém?
a másé?
vonz mint ecet a legyet és ezért az enyém –
extázis depresszió unalom rajongás durvaság
pornográfia aszkézis
és újra unalom mindenk felett

szerep?
szerepen kívülség?
mért próbálsz levetni mint darócot a magányt
egyetlen lehetséges létformádat?
kalandok pánik depresszió –
fogadd el a feléd rajzó rajongást
felfrissít feldob élenkít boldogít
valahogy így kell élni
beletaposol a gyepebe
nézd a nyomaidat
holnapra kiegyenesednek a fűszálak
az alakítás a fontos –
feszültség érzelmi robbanás
mosolyogj az első halálig
fintorogsz: nem te vagy a tükör torzít
kifejezéstartelen arc kiégett szemek –
melyik biztosítószelepen illant el
érzelmi feszültséged?
az alakítás gyönyörű szobra széthull széthordják
azok akik megőrzik szilánkjait
menj haza
legyél férj legyél apa legyél fiú
legyél testvér legyél szomszéd
hátha telik még erre is

hazudj úgyis rajtakapnak
feleséged: mást szeretsz
szeretőd: nem szerettél soha senkit
csőd csőd van még erőd újrakezdeni?
Teljesség nincs bűn nélkül
az idő versenyt fut a divatokkal
az éhes bálványok felfalják
a közönséget (dialektika?)
a bizonyosság bugyraiban a holnapot kutatod
itt kezdődik a vers (és itt is ér véget)
mert a vers élettere a sejtelem a lehetne a halál
halálom dialektikája: várakozás – megbántottság –
gyűlölet – hallgatás
a szerelembe nem lehet belehalni
de ebbe a szerepbe igen
én megmosom a lábaitokat
de ti tartsatok méltónak arra
hogy hajléktokba beléphessek
egymásra vagyunk utalva
mégis magányos vadakként fogunk elhullni
addig is megpróbálunk valamit
mert jön a csend és betöri dobhártyánkat
jönnek a kérdőjelek és beakasztanak
a kétely fullasztó kamráiba

jönnek az árnyak a félelem a keresgélés
vagyok? ki vagyok?
ellentétes személyiséglehetőségek mutatványok
s többé nem tudsz beilleszkedni
elveszíted barátaidat
keresni kezded (hányadszor?)
igazi arcodat
az egymásra rakott maszkok mögül
a semmi mered szembe veled
csak hangulatok maradnak dallamtöredékek
pillanatképek
új helyzetek
új illúziók oldják fel egy-egy pillanatra
az állandó jelenidejűséget
a nagy mámorokat követő súlytalan másnapokat

az elsüllyedt város

hol a város melybe belepottyantam
azon a januári napon
idegenül egyforma utcák és szokatlan
utcanévek labirintusában keresem az utakat
melyek egykor a lábamhoz simultak:
Bod Péter Damjanich Kosztolányi Erkel
Martinovics Gyulai Kossuth Mórícz Csokonai
Katona Mikes Kisfaludi Mikszáth Tinódi
Berzsenyi Eötvös Szigligeti Kölcsey Fadrusz
Deák Balassi – kifutottak lábunk alól
a sarkokon új utcanévtáblák a megpuffadt
városban mely már nem az enyém
Csoma Sándor szobrán borzas gerle
tollászkodik és odapiszkol ejnye
hályogot von szemére ej ej
megvakítja az örök vigyázban álló
halhatatlant haj haj
verebek és balkáni gerlék a főtéren
a fénytelen Luxorban a parkokban
új tömbházakba és itt hagyott otthonokba
rakják fészüket menj kakukkfí keresd

otthonod két hazában hazátlanul
az enyém volt egyszer ez a város mert
itt születtem gyönyörű volt és makulátlan
én emlékezem emlékezzetek ti is hogy
bocsánatot nyerjünk mert csak így lesz a miénk
az ország a hatalom és a dicsőség –

az éjszakák hűvösebbek forróbbak vágyaink
földredőlt erdők helyén makacs hajtások
jégvirág- és bürökszagot hoznak a szelek
még a vihar előtt megtisztulok hogy a dörgések
közepette amikor a villám megvilágítja arcomat
szavaim szét ne hulljanak a bizalmatlanság szirtjein –

Az irgalmas szamaritánus

bágyadt halk csüggedt komor sápadt béna
fásult lehangolt vérző sorvadt tetves tompult
méla esetlen elcsigázott ernyedte lankadt
öntudatlan alélt nyomorék emberek mellett mentem
ott feküdtek sodródtak vonaglottak
vánszorogtak szédelegtek veritékeztek
útra szegzett pillantással
valakire vártak
nőtt bennem a sajnálat részvét nyugtalanság szégyen
szorongás együttérzés keserűség
ballagtam jajok nyögések sikolyok visszhangjával
fülemben
tudom
egyszer robbanni fog bennem a jaj utam végére érve
ha rájövök:
lehettem volna én is az irgalmas szamaritánus

Színpad az egész...

széthullnak a mondatok a szerkezet
a szavak jelzésszerűen – mint egy éjszakai
metropolis fényreklámjai villannak:
válaszok – kérdések
az amit mondok tényleges mondanivalóm
vagy csak a szerep mondatai?
a szerep én vagyok mert önmagam játszom
szöveggel és szöveg nélkül –
ötvözet mely megszilárdult
mielőtt formába öntötték volna
maszkom: meztelenségem
a látszatok: átlátszó maszkok
szeretet szigor hiúság becsvágy alázat és megalázás
manír bizalom
istenséget vállalni a bukás vállalása
pórusaidba nyal a formálható anyag
miközben kezében tart egy formáló erő
teremtő teremtmény első lépése:
megtagadja teremtményét
táltos varázsló: megfogant szerepek
virágoznak benne

ezeket osztogatja útjain
mutatványai: terhes golgoták
a szenvedés büszke glóriájával
látványos kudarcok dühvel és
kétségbeeséssel fűszerezve
istenek elviselhetetlen csendje
kiátkozott papok kárhozata
alkoholgőzös pokol
aztán görcsös igyekezet: úgy tesz mintha...
férj szerető szülő rokon barát régiséggyűjtő
próbál lenni hisztériás törekvéssel
tehetetlenül sodródik mert kapaszkodni csak
önmagába tud
nem lehet apa férj barát ki szerepeket játszik
mert a szerep ő maga
örökös társa a vállalt vagy nem vállalt magány
pokla légkondicionált és kedve szerint berendezett
ide csak kiátkozott angyalok léphetnek be
falai láthatatlanok ezért bevehetetlenek
szerelmei: szerepei: pokoli létfeltétel
egyetlen lehetőség hogy ő legyen
hogy emberi utat jár hasson végig
az itthon
az otthon

és az otthontalanság között
a változás a változtatás és a szemlélés között
vagy eltűnik ellentétes helyzetek bozótjában
eufória depresszió szeretet szex aszkézis
végleges helyzet nem lehet
mert belongi az unalom
az unalomból menekül
minden menekülés új élményeket hoz
az új élmények új bűnöket
nem lehet büntetlenül teljességet akarni
nem neked szerelmem
magamnak kell bebizonyítanom
hogy képes vagyok
és készen vagyok az áldozatra
és hogy kétségbeesett öngyötrésem
nem csupán alakítás
(Látod, büszke vagyok rá,
pedig mily kétségbeejtő
hogy te biztonságban érzed magad mellettem
miközben én félek) –

Füvek hármashangzatában

amikor nem tudom
a holmikormiértmeddigeket
hajnal harmatoz kedvemre
hamvas arcom friss görögdinnye
mosolyogva harap bele a nap
bolyongok nyújtózkodó fák
árnyékain egyensúlyozva
nem félek:
ha kilibben lábam alól az árnyék
nem esem nagyot
fák koordinátarendszerében
az X tengely leszek
X0: szívem
alaphang füvek hármashangzatában

Eufória

nyújtózó fényfoltok:
narancstestű lányok
hatalmas hangyaboly ágyékodon
sejtek üzemzavara
kifacsart nyakú hattyúk
nyálkásan csusszanó halak
földbe öltöztetett csontvázak
nyomorék csúszómászók
nullpont félúton
lebegés két sík között
a súlytalanság egyensúlyában
 kozmikus osztzkodás:
a testet a gravitáció
a lelket a vakarózó mindenség
undor depresszió
két tányér között morzsolódik az ember
a megtöretett test a gravitációé
de hol szivárog el a kisajtott lélek?

Mass media

behunyom a szemem hogy lássam a világot
horizontomon emelkedik hit-korong
élesedik kétely árnyék
vállalnom kell a magányt ha akarom a szót
feloldom a magányt ha vállalom a szót
valaki mondta: vigyázz nehogy a drágakő
szebbik felét állítsd a foglalatba most már
csak azon tűnődöm mi lehet fix pont
ebben a túlvilágított és önmagát túlharsogó
világban ... FIGYELEM ROSSZ LÁTÁSI
VISZONYOK ha kaput nyitok magamban
a világnak a világ is megnyílik nekem (?)
PONTOS IDŐJELZÉST ADUNK örökös
vándorlás az élet megállapodás nincs csak
pihenés jó volna arra is figyelni *hogyan*
nem csak arra *amit* akarunk hogy ne
legyen
pusztába kiáltott szavakba öltöztetett akarat
unk HALKITSD LE AZT A VACAKOT!
hogy hallanátok hisz én sem hallok hangom
a túl világos vakít és a fény csak a dolgok

egyik oldalát és az erős zaj a csend látszatát
MONDD MEG ANNAK FOGJA BE! mi a
fene – borzolódik bennem az indulat csak
határhelyzetekben hull le szemünkről a hály
og dugul ki fülünk? tudjátok a mesét azzal a
hapsival: hajával együtt elvesztette világnéze
tét is HÍREKET MONDUNK olyan a világ
amilyennek látjuk vagy láttatjuk – így gondo
lod nyilván megpróbálsz elsimítani a ráncok
at ha nem sikerül aranycirádáknak nevezed és
közben nem veszed észre: idegenebbé teszed
a számukra amúgy is idegen világot NINCS
EGY HELY NINCS EGY HELY hej haj
a második tébolyt követő évek nem tudták ki
csikarni az emberiség lélekorgonájából a har
móniát a sípok hörögtek sivítottak a szépet
jogaiba visszaállítani akaró kezek alatt azt
mondta valaki: vert ön e nép: súlyos de lágy
tessék: megcáfolhatjátok! már az is siker
lenne ha egyszer kihozhatnálak sodrotokból
talán igazat mondott Monroe: a közönséget
úgyis jobban érdekli az én hátsóm ... furcsa
hogy néha megfeledkezünk: a fejlődés Mi
lennénk és akkor nem mítosz a haladás: a

mi szeretet-összetartotta erőnk végesek vagyunk mégis befejezhetetlenek JÓ ÉJSZAKÁT GYEREKEK én beszéltem – ti aludjátok tovább ezt a századot! szemölcshöz hasonlíthatod a magányt: levágod – visszanyúl egyre elviselhetetlenebbé és egyre megszokottabbá válik nem oldja fel a szó a csend elmélyíti MIT MONDOTT? mit is akartam mondani? befogom a fülem hogy halljam a világot –

Megtört kenyér

a város nesztelenül lemeztelenül
mocskos ködöt kavarnak
nagyszájú varjak
kiégett szemű férfiak az alkohol templomaiban
láthatatlan katakombákban új mítoszok
titkokat őrző falakra a repkény kapaszkodik
levágott fejekből felbugyognak a szavak
vak kezek mint megfagyott csirkék bután
elfekszenek néhány tétova mozdulat után
átlótt könyvön át bukdácsol a csomagolt
rémület
a csatornákban deformált dögök között
kivágott hangszerfák
az utolsó fényvitorlás megfeneklett
visszavert hullámok fortyogva keresik az
egyensúlyt
négymilliárd árnyék: apró kráterek
a mesterséges fénnel megvilágított falon
mint óriás százlábú galambtojáson
lapul a jelenkor történelme
a kiegyezés megterített asztalára

özönlenek a svábbogarak
madárraj tollázkodik Thrasyllus tar fején
aki tudja hogy már csak rosszat jövendölhet
mintha éppen bagolytollat lelt volna
ebédhez megtört kenyérében –

Sorsok

pókhálón
vergődő pók
megrepedt márvány
bimbójába fojtott virág
patakkal nyelvelő kövek
tükrök örök hűtlenségben
megrészegedett ágak
álmodokkal táplált holnap
bebútorozott koponyák
közagyaktól kölcsönzött eszmék
örökbe hagyott szavak
illúziók az íróasztal fiókjában
örökre elnapolt kapuállítás
sorsunk epilógus
de túléljük ezt a csendes vihart

A világban ahonnan jöttem

és estétől reggelig
és reggeltől napestig
miden hullámhosszon egy dolgot hallottam
és már nem tudtam kikapcsolni készülékemet
és magamat kikapcsolni gyáva vagyok –
egyre idegesebben villogó szemekkel
néztem körül a gyomosodó világban ahol
mint ősök bűneiért vezeklő próbáltam
otthon érezni magam
főtt bennem a gyűlölet:
bádogfazékban szaros pelenkák
csapdába fogott vadkan
hörögve mélyesztette
tulajdon testébe agyarát
a sajnálatba vagy csodálatba
merevedett beavatottak
(megszépített disznófejek)
bámultak rám kényszerítve
hogyan szemükben újra
szembenézzek magammal
a lángpallossal paradicsomba kényszerített

másnapos lázzal az arcán
az első felkínált alma ízére gondolt
mi jobb volt minden sűrített préselt garantált
és isten tudja milyen bűnnél
utálkozó arckifejezéssel halászták ki
a mézbekeveredett legyet
az irtózat hidegrázása vezetett ki
a harag omladozó labirintusából
ahol a zsákutcák is kiutak

amíg kioldódott cipőfűzőmmel bajlódtam
az utolsó vendég is elkészönt
kihörpintve az áfonyáról leszűrt alkoholt
ujjlenyomatoktól maszatos poharából
úgy gyűöltem őket
hogy teljes erőmből falba vágtam fejem
és otthagya kínba merevedett testem
elrohantam
és újra kiültem a völgy fölé hajló sziklára
és vártam a jelenést
közeledett de még nem lehetett kivenni vonásait
gyönyörű volt a lenyugvó nap
lehelet-vásznán
szellőben kúszó haja selyem makramé

úgy jött felém mint akinek küldetése van
néha intett
én hunyorítottam
majd kidüllesztettem szemem
de a vonásait nem tudtam kivenni
ismerősnek tűnt emlékezni próbáltam
és mind jobban vártam a találkozást
felálltam
leültem
összedörzsöltem kezeimet
beharaptam szájam szélét és...
és amikor a legközelebb került hozzám
alkony gyújtotta bíborkocsonyába merült
s a lehulló sötét függönyön
csak egy hidegen mosolygó csillag sütött át
összehúztam magam vékony zakómban
és nyugovóra tértem
azaz megtértem de a megnyugvás nem akart jönni
jöttek ellenben megfoghatatlan szörnyek
az anyag áthatolhatatlan kódéből
és én már rohantam is
hallgatásuk súlyától rogyant házikók között
és alvó városokon át
próbáltam kiáltani

de elfelejtettem minden szót amit ilyenkor szokás
csak nyöszörögtem mint leragadt szemű kutyakölyök
kései járókelők sajnálkozva megnéztek
és továbbsiettek saját vagy mások otthonai felé
mind hűvösebb lett az éjszaka
elővettem kínai címtáramat
és kerestem egy nevet mely ismerősen hangzik
egy számot amelyet tárcsázhatnék
idegenül peregetek és a vonal túlsó végén (   )
a semmi röhögése
az isten komoran figyelt
a fenyegetően fölém magasodó toronyból
úgy nyüszítettem hogy a kóbor macskák sziszegve
félreugrottak és leszorított farokkal
eltűntek sötét odúikban
s a világban ahonnan jöttem
a záróra utáni világban
kerestem egy helyet ahol _____

Nolitánia

Utolsó kép:
kicsapódó lehelet keretezi arcod –
rokkant hiányzó kezével:
megsimogatlak
aztán megkocsonyásodott mozdulatok
és akkor azt mondtam:
van, de mi végett
ha kegyetlen mint minden hatalom –
tudtam: be kell következnie
hogy bekövetkezik: nem hittem soha
kikapcsoltam a világot
mínusz húsz alatt gémberedett a higany
amikor egyik jégcsapon
remegve lefutott az első csepp aztán
egyszerre mosni kezdte az ablakokat
forró sós lé
az emberek úgy siettek el önmaguk mellett
hogy észre sem vették a fogaim nyomán
nyíló vérrózsát
gyökerei átszőtték testemet
elhervad – újranyílik
mert megtartani nem tudtalak
de elveszíteni csak magamat tudom –

A nyár

elidőzik ajtód előtt
felmelegíti lépcsőidet
mintha azt akarná:
vedd tudomásul –
kulcsokat próbálgat záradba
felkapaszkodik
a repkény szárain
ablakodig és
kíváncsian bekukucskál
port fúj a szemedbe
ha ajtót nyitsz neki
gyomrodba mar
ha gyümölcsivel enyhítéd éhed
elindulsz hársszagú birodalmába
ellopod árnyékait és meleg ágyába bújsz
asszonya mellé – ott nem talál meg

Képünkre formálva

Jó vagy így nekem – mondtad –
én így szeretlek –
Talán (ha van) a hiba
itt van valahol
ezért nyúlik fényévnnyire
ez a pár kilométer
Talán talmi vergődésem
mert mit segít már
ha megállapítom:
nem elfogadni kellett volna egymást
alakítani inkább
képünkre formálva szeretni
mint Isten

Hiányzik még valami

abból a könyvből, ami lehetséges
forgatókönyve annak, amire van
egy elkoptatott szavunk: élet(em),
hiányzik valami –
példának okáért egy szerelem,
melyet úgy éltem volna át, ahogy
csak egy kamasz álmaiban vagy egy
öreg emlékeiben lehetséges –
mint kidobott részeg, önmagába botlik a képzelet –

lesz egy nap, amikor szembefordulok
a fénnel a legőszibb ösztönök szerint
lesz egy nap, amikor megbabonázva a jelenéstől
a virágért nyúlsz melyet én szakítok neked
egy még makulátlan réten és veled számolom
a szélnek eresztett szirmokat
lesz egy éjszaka, amikor részegítő szénaillatban
az űr egy fix pontjáról bámuljuk a holdat
lesz egy pillanat, amikor értelmét veszti
minden szó és mégis érteni fogjuk egymást

amikor felrúgunk minden egyensúlyt:
a halál fogadott gyermekeit
és mint rög a röghöz simulunk egymáshoz
s a földhöz mely behálóz hajszálereivel

Megcsalt Szisüphosz

Homlokomon gyöngyöző konoksággal
hej, hányszor újramezdeném
virágzó tűztenyérrel birkóznék a kővel
fény patakzana bőröm alatt
azt sem bánám ha agyonnyomna
kisajtolva rossz híremet
de hol az a szikla
és hol az a hegy?

Fekete folt a Napban

fájdalmas rezzenéssel ébred ez a nap
lidérces takaróját göngyöli az álom
kiürült tárgyalóterem a lélek –
magába roskadtan szendereg a fotel
anyám alteregója – kis sziget
a hullámok állandó ostromában
vaksin hunyorít a tükör
– feneketlen tengerszem –
magába szippantotta arcod ó asszony!
s mi hiába lessük az ajkadról elszálló pillangókat

tékozló angyalok szedik csokorba
gondosan ápolt virágaidat
a versből kihullnak a szavak
eltaposott béka: hangulatom
mankón vonszolja magát a lélek
márványra fagy simogatásunk
a szél elengedi a fák sörényét
és nyüsztve elfekszik a kápolna lábainál
pacsirta sír az ég kék színpadán

a napba nézek: fekete folt
s ezután bármire esik pillantásom
kíséri azt a gyász pecsétje
csak bámulok a világba tehetetlenül
riva gyámoltalanul mint gyermek
és harcolok tovább – övék a játszma –
földi és égi istenekkel

életem felét temetik uram
dörömbölnek a káromlások mint imamalom
vidd testét mely értünk megtöretett
lelkem másik felét a pokolnak adom
néma a búcsúzásom anyám
de örök mint sziklák öléből szabadult
hegyi patak panaszos mormogása

megkondul a város az ég harangjában
s míg mi tenyered melegét idézzük
imát rágcsálva mint rágógumit
bepólyál életed villámától vakult éjszaka
virággal borítjuk a föld sebhelyét
s aztán megyünk
sötétbe vesző útjainkon

élni mi nekünk megadatott
míg zarándokhelyeden Anyám
kis szirmokra lopja az ég csücskét
és szemed kékjét az Isten –

Gyónás üres gyóntatószékben

kopott zakómnak (melyre sose lesz időm felvarrni
a hiányzó gombokat) odaköszönnek árnyak miközben
ide vagy oda viszi nyűtt testemet
hova tartanak ezek kérdezem magamtól
körüljárják saját tengelyüket ha süt a nap
hiába keresed szívüket
hallgatod kopogtatod mellüket *igen* – mondják
mert ők mindig otthon vannak
és ijedten néznek fel kőarcomra
mely bámul rájuk mintha mindig
és akkor beprogramált fantomok elkapnak
valamelyik sarkon és kezemre lábamra
fejemre madzagot kötnek
né milyen jóképű marionett vagyok – mondom
és felszisszenek amikor rángatni kezdik
még jó hogy a szívemre elfelejtettek
madzagot kötni gondolom
mert kimondani nem merem
nehogy eszükbe jusson
és kopott zakóm szakadásain
kikandikálok: lám mit csinálnak s ha razziáznak

kilépek magamból mintha nem lettem volna otthon
az a baj hogy már mind nehezebben jövök haza
mind nehezebben talállok haza és a legtöbbször
úgy érzem nem vagyok sehol s csak azért keresem
újabb lányok ismeretségét mert szükségem van
a szakításokra és az ezzel járó flagellumra
ilyenkor mintha valaki spiccel támogatna hátulról
lépni kényszerít
imbolygásaimban csak az fáj
hogy lekéstem valahonnan valamiről
és álmomban próbálok rájönni arra miről és honnan
és azt hiszem soha nem fogom megtudni
kezembe veszem a hírlapokat
és nézem, forgatom, mint aki nem ismeri a betűket
és szél támad és lefújja a betűket
bárgyún bámulok a papír fehérjére
majd észbe kapok és fejveszetten
kapdosni kezdem a szétszóródott betűket
türelmetlenül nekifogok kirakni a szövegeket
milyen jól játszik a fiú – gondolják anyáskodó
apáskodó gyíkkocsonya alakok ha sikerül
akkor sem fogják ezek megérteni az összefüggéseket
mert azt hiszik minden játék
végül is mindegy mert nagyon sok betűt

nem találtam meg
és lehet hogy pont a lényeg fog hiányozni hírlapomról
felállok és átadom helyem a várakozóknak
mert csak állóhely van már mindenütt
istenem mi lesz ebből, mi lesz s az isten hallgat
mert nincs mit mondania vagy mert szájára vágta
kisgyermek korában szóval az isten aki nincs
hallgat és unja hallgatni a fohászokat imákat szitkokat
lehet hogy belefáradt lehet hogy kiöregedett
mondja egyik barátom aki rájött hogy fohászkodni
csak önmagunkhoz érdemes
és ha elmondtuk mondanivalónkat üres teremben
vagy süketnémák között
nem gyúródunk tovább
ott túl még van némi hely
és a válasz?
a halál nem válasz semmire
a vezércikk szerint amit már sikerült kiraknom
minden rendben és több és jobb és szülő
és lágykenyér és boldogan tapsikolunk mint
ennivaló csecsemőink (értük még érdemes élni)
hosszantartó szünni nem akaró tapsikolással
hurrágyikóinkban egy másik szöveg mely úgy lapul
nagybetűs semmitmondások mellett mintha

szégyellné magát vagy mintha félne azt mondja:
elsősorban

fenn kell maradni, majd azután... és addig...

addig a kétségbeesés jár zakómban

új tömbházak között mélán hömpölygő tömegben

„*nincs más közöttünk csak alsónemű*” (Ferlinghetti)

és halál és már nem tudjuk a Szót

nem értjük egymás szavát

és belopjuk szerelem nélkül s gyerekeink születnek

kikről nem is tudunk és ha egyszer hazajönnek

mint tékozló fiúk tékozló apáikhoz

olyan nyelven szólnak hozzánk amit nem fogunk érteni

vagy nem akarunk addig is folyik a párbaj az évezredes

ringben ravaszul bemérjük az ellenfél gyomorszáját

fejét nyelvét (!) szívét csak úgy ropog mellünk védőrácsa

ütünk-védekezünk az utolsó robbanásig

mely már ott feszül a levegőben

mert az átok hozott minket a világra

s a kocka melyet újra és újra elvetnek ugyanaz

ma egyik oldala holnap a másik

és hogy mégis ezért és ennek ellenére elfog a kétely

ne csodálkozzatok naponta belelépünk a sz..ba

és ez arra kényszerít hogy emlékezzünk múltra és

eljövendőkre és megpróbáljuk kitalálni a történelmet

és örökölni mindazt
amit gyáva apáink elfelejtettek ránk testálni
annak tudatában hogy nem lehet a múltban élni
de jövő sincs múlt nélkül
és elzarándokolunk kegyhelyeinkre
melyekről apáink lemondtak
és elénekeljük dalaikat melyeket
apáink elfeledtek és súlyos földet döngető
lépésekkel összeszorított ököllel
eljárjuk azt a táncot melyet talán
és amely talán és amellyel talán
és azoknak akik ujjal mutogatnak rám és öklüket
rázzák felém csak annyit mondok csendesen
az vesse rám az első követ...
nem jó fiatalnak lenni, mondom, mint aki megunta már
hogy asztal alá dugják játszani
hogy kiküldjék amikor fontos dolgokról van szó
aki előtt elfüggönyöztek mindent
akit szájba vágnak ha belekotyog a nagyok
fontos dolgaiba
akit alkalmi dolgokért szalasztanak és szemlesütve
fogadja el az aprópénzt
mint aki tudja hogy számára mindent aprópénzre
váltottak

mint aki megunta hogy fiatal
éppen ezért ne csodálkozzatok ha a viharral fogok
szerelmeskedni
és a szelíd kisgyermek, a csendes, aki a semmivel
játszadozott mintha sosem vágyott volna
a mindenre
rúgni harapni ütni karmolni üvölteni szitkozódni fog
egy eljövendő belső forradalomban
ámen

De profundis

A mélységekből kiáltok Uram,
hű ebem, nézd sebem, halld hangomat.
Mozgásformám a zuhanás. Mi lesz
ha elérem a szakadék mélyét?

Biztonsága az elesettnek az elesettség
míg a rögöket nyalja, el nem botolhat –

Boldogtalansággal nem sújthatsz boldogtalant.
A nincstelentől ne kérd, amiye nincs –

Hints vigaszt virrasztó lelkekre
az űrség óráin, míg fel nem virrad,
zuhanásnyival a hajnal alatt,
sajgó sebekkel a semmi fölött.

Túl a falakon

a kő hideg lapján mely
magához szippantva megbillent
elidegenítvén önmagamtól
néztem magam:
égtem
lobogtam
gyönyör és félelem harca
sejtjeim vigyázták halálomat
az utak:
összekuszálódott drótháló
aztán
a dimenziók nélküli zuhanás önmagamba
ahogy falak mélyedések tárgyak tűnnek el
a kialvó gyertya fényével

(Egy) előbbi nemzedék kiáltványa

„A költészet ellen támadást intézett egy falka tudatlan és berezelt seggfej, akiknek sejtelmük sincs róla, hogyan lesz a vers. Az a baj ezekkel a gilisztákkal, hogy egy világért rá nem ismernének a Költészetre, ha ott teremne, és fényes nappal rakásra ízelné őket, akkor sem.”

Allen Ginsberg

kiégett minden biztosíték
szemgödrünkből mint akasztottak megfeketedett nyelve
lógnak megszenesedett drótok
ólom folyik ereinkben –
gyűlnek a percek – fogy az idő ami még megadatott
nekünk

Lesz-e erőnk megváltani önmagunkat szólván:
kelj föl ember és járj! naponta lehull rólad a lepel
s te észre sem veszed szoborságod!
Hallgasd: csukott ajtók mögött morajlik a jövő
te dörömbölsz, nyiss hát ajtót önmagadnak!
S ha már, mint a járni tanuló, megtettük az első
lépéseket
lesz-e erőnk felemelni felebarátunkat
embermagasságba?
Testvéreim igyuk ki fenékig és tegyük félre a flaskót,

költők vagyunk, mi hitre ítéltettünk!
Ím, mondom, és igyekszem elhinni:
eljött az idő amikor feltörjük az álom csonthéját,
mert megszólalt a kakas a kútban. Lépjünk hát ki
az álmos költeményekből –
Sorsszerű szükség a szenvedés és az agy könyörtelen
láttatok a mutatványokat: posztterek százaira festett
mosolyt –

a proli Néró is szereti a cirkuszt,
szóval szépek a kilátások: színesek, fényezettek
Ha elképzelnénk egy végtelen emeletes tömbházat
és az egymás fölött sorakozó mellékhelyiségeket
és bennük az egymás fölött trónoló teremtményeket
amint egymás fejét célozva potyogtatnak...
Óh boldog semmittudás!
mi tapogatózunk és a bizonyosságok szétporladnak
kezünkben még mielőtt felmutathatnánk –
Jó fiúk, míg tört evezőink javítgatjuk
korhad a bárka
s az ellenünk korbácsolt hullámokon ím széthull –
Az utolsó szó jogán is szóljunk,
kérdézzünk, kiáltunk
mielőtt szívünkben öntött harangban
megkondul a csend.

Az Arctalan oldalán

Lélegzetvétel megszólalás előtt
örökös próbálkozás
az elveszett szöveg keresése
újra és újra hallgatás
robbanás előtti és utáni csend
a test jelbeszéde
testek jelbeszéde
így kommunikálunk
éjszakánként az álmatlanság
szögekkel kivert szőnyegén
újra és újra kísértenek
a ki nem mondott
nyögött
sikoltott
kiáltott
dolgok
a film pergése megáll:
szájad félig nyitva
az a pillanat
megszólalás előtti lélegzetvétel
s a film nem indul tovább

Hogy érthetnéd meg
a lélek kétségbeesett kísérletét
hogy az enyészet izzadtságában pácolt húst
az öröklétbe csempéssze

Isten végtelen mondatából kihámozod
mint kagylóból a fehér csodát
a neked szóló egyetlen szót

- - -

felejtsd el:
ne keresd a csillogó fehérség
mélyén a homokszemet

s lelked mint mindenre elszánt lány
táncol át a fekete lyukon
az Arctalan oldalán

A kórus

egy intésre amely mint
lűktetés az agy legmélyebb szféráiból
forró hullámokban futott végig a sejteken
kidüledt a szem
a kitágult tüdő s a megfeszült arcizmok
kipréselték a megnyílt ajkak között a hangot
végiggörgött a végtelen folyosón
a falaknak csapódva
s széthullt mint verembe esett farkas vonítása
süket fatörzsek között
s akkor körülnéztem: a kórus

A KÓRUS

összeszorított ajkakkal döbbenten
nézte a semmi gégején lecsusszanó hangot
mely lehetett volna bárkié
mely bármelyiké lehetett volna
majd bezárkózott tagjaira bomlott
akik a behúzott függöny mögött
szétszéledtek
a gondosan összehajtogatott világban
melyet egy láthatatlan kéz zsebre tett

Homokóra

folyik a homok a semmi száján
nincs most
csak
volt
és
lesz
csak
fent
és
lent
és ott,
a homok alatt
örökre eltemetve
egy póz és júdáscsók

[mint sivatagban eltévedt]

mint sivatagban eltévedt
tevék: tűnnek fel a szavak.
ha meghalsz,
úgy kerül napfényre a vers,
mint teve teteme,
ha lefújja róla a homokot a szél.

[csak a papír hűséges hozzám]

csak a papír hűséges hozzám
más senki
újra és újra felkínálja
csábító fehérségét
nem hazudhatok neki

[vakító papírsivatag]

vakító papírsivatag
betűbuckák
állandó változásban
szavak árnyékában
szomjazom

Európai váróterem

záróra utáni világ
egy európai váróteremben
a vastag napilapot ügyetlenül hajtogatva
belemerül az olvasásba
feje felett a kupola
mint homokóra gömbje
melyből lassan peregnek
elvesztve jelentésüket
a betűk

nem vált a digitális óra
csak a homokóra perreg tovább
halk sercegéssel
úrhajóban lehet ilyen zaj
monoton siklás
egyik bolygótól a másikig

szundításból ébredve
konstatálom:
a gyűrött újság a padon

a tömzsi takarítógép
felnyalja a szétszóródott betűket
a kupolában mint megkergült galamb
vergődik egy eltorzult hang
idegen nyelven közöl valamit

ő már nincs sehol

[a világ vihart kavár]

a világ vihart kavár
saját vitorláját dagasztva,
hogy ne rostokoljon a történelem
kába kikötőiben
nemzedékeket visz új
nemzedékek felé
az értelmetlen értelem
irányába

[üresen jár a malom]

üresen jár a malom
durván faragott kövei közül
betűk hullnak a fehér lapra
kezem testemtől
függetlenül mozog
szavakat rakosgatok
beleégnek a papírba:
égési sebek

[fényesre]

fényesre
csiszolt csontok gyűlnek
a sivatagban
halomba hordom
melyik mondatban
felejtettem magam ?

Újság a padon

zsong a város mintha nem lenne éjfél
színekavalkád az európai váróteremben
a vastag napilapot ügyetlenül hajtogatva
belemerül a lány az olvasásba
feje felett a kupola
mint homokóra gömbje
melyből lassan peregnek
keveredve
a szavak

a digitális óra fegyelmezetten vált
a homokóra pereg tovább
halk sercegéssel derűsen
úrhajóban lehet ilyen moraj
biztonságos siklás
egyik bolygótól a másikig

elszundítottam talán
a gyűrött újság a padon
a tájékos takarítógép
egykedvűen duruzsol

a kupolában kergetőznek a szavak
mint játékos madarak
idegen nyelven közölnek valamit
odafigyelek

talán meglátom őt is

[ülsz, írsz, szeretsz]

ülsz, írsz, szeretsz,
fekszel,
vagy szeren lógsz –
mindig a nagy vad
retináján mozogsz

[mint sötétben elvetett kő]

mint sötétben elvetett
kő
hull csillagom
a hivalkodó égen
fénytelenül

[szólnék – lepke száll ki]

szólnék – lepke száll ki
nyitott számból
rád telepszik – mint nektárt
magába szívja
minden szépségedet

Szoborkonokság

már nem csodálkozol
a nagy gondolatok delfinugrásain
a falak mögötti félelmek gubózásán
a gyűlölet savas és engesztelen marásán
amikor fortyogva oldja fel
a harmonikus formákat

a szemsarkodba gyűlt csepp elpárolog
mielőtt
feloldaná az évszázad porát
mely pórusaidba fészkelődött
kihangsúlyozva vonásaid komorságát
szoborkonokságodat

elfelejtettél sírni a torz időben

[múlt időben]

múlt időben

a szavak

kavicsok

csacsogó vízfolyásban

[gubbasztasz]

gubbasztasz
a néma angyal tenyerén
hallgatásod
– mint ikon –
beszél
hangtalanul

[kaszzkodom]

kaszzkodom
óriásharang belsejében –
rég madarak csipegetik
a csendet
bennem még mindig cseng
bong, zúg az ingadozó világ

Tenger

A kék a türelem színe.
Ezért lesz szürke a tenger
és az ég
amikor elfogy a harmónia,
a türelem,
az érzelmek bujasága.

A szemedbe költözött tenger
sosem haragos.
Ringatózom hullámain.
Miközben messze sodorja
félelmemet
mint poliptetemet,
a KÉK!

[a halál érkezte]

a halál érkezte
nevetséges pózba állít:
görcs fordítja ki a testet
a szem:
légyszaros égő
néma kiáltásra nyílik a száj:
fekete folt nyeli el
a kegyeletet sértő legyeket

[farkasszemet]

farkasszemet néz velem
az üres pad –
Isten nem ér rá velem találkozni

[árnyékát]

árnyékát
már születése előtt
kusza fellegeken felejtette
tanulja a halált
meggyőződés nélküli minden tette

[úgy hullnak a betűk]

úgy hullnak a betűk,
a rám meredő papír
fehérjére,
mint sebtében ásott sírba
a göröngyök

Vidéki télvég

a fa levelei súlyosan
mintha ólomból lennének
hullnak alá a sárba

huzatos februárvég
penetráció
kocsmái moraj

koszos a padló
és nedves
szereposztás

rögtönzés
cigányok
fehér foga nevet

a pult ragad
a sörödért nyúlsz
sistereg a habja

egészségedre
szól valaki
mormolsz valamit

indulsz
lekésed
indulsz

[ül a langyos]

ült a langyos
sör mellett
lámpafényben
megrészegült lepke

[a szavak]

a szavak
lyukak csupán
az elsötétült égen
elvesztik jelentésüket
a jelek
a kezdet lesz a végen

[a város megkondul]

a város megkondul
az éj harangjában
betonkalickákba
rekedt madarak
kétségbeesetten verdesnek
szárnyukkal lesöprik az
ablakokra telepedett kormot

[megszólalt a kakas]

megszólalt a kakas
– elmúlt éjfél
nélküled nyílik meg
új ablakban a jövő
mint némafilmben
nem jutnak el füledig
a szavak –

[herélt bivaly]

herélt bivaly
kérődzik
a langyos
pocsolyában

[vagyok]

vagyok
a halálnak rágós
nem merészkedem
nyílt vizekre
csónakkal bíbelődöm,
a parton talán
biztonságos.

[egy dologban mindannyian]

egy dologban mindannyian
egyformák vagyunk: a bróker,
a hajléktalan, az örömlány,
a prédikátor, a miniszter,
az utcaseprő, a költő és a kőműves,
ugyanaz a fekete madár csippenti fel
az elhagyott testünkből
– mint gubóból –
szabaduló pillangót.

Macskakövek

Amikor feltűnik a kedves
a selyemfényű macskaköveken

a

lépései olyanok mint
a visszaszámolás
mely egyre közelebb hozza
a pillanatot
amikor

az

ajkunkról felszálló mosoly
szemünkben
találkozik

[a sivatagtól tanulom]

a sivatagtól tanulom
türelmesen várni az esőt
a homok alatt
csendesen szitálni kezd

A kezek nem találkoznak

a kezek nem találkoznak
a levegőt lapátolják csak
mint elárvult evezők

hatalmas kagylót formál az ég
a meggyötört földdel
hamuval behavazott tetők

adakozó gesztusba merevedett fák
beépített régi temetők
behúzott farkú kóbor kutyák

a szelek halált hoznak

behúzott függöny mögött tudják
a kezek nem találkoznak
a kezek nem találkoznak

Isten elfelejtett kertje

a paradicsomi park
hol nem sétáltál soha
hol nem vártál
zavartan morzsolgatva
egy feláldozott
nőszirmot
visszafojtott
lélegzettel bámulva
ujjadat bemázoló
kékes vérét

ahol nem vártalak
a szökőkút csobogását
hallgatva
miközben mellettem
a vízbe hugyozott
a galambpiszkos
angyal
az esőfa alatt
megbúvó
színét vesztett pad

melyen nem ültünk
megállítva a toronyóra
mutatóját
nem beszélgettünk
elcsendesedve
amikor arra sétált
az emlékeit kereső
fehérhajú öreg

nem bújtunk össze
vérünk dallamát
kottázva
nem ízlelgettük
egymás ajkát
mohón mint kisdéd
anyja emlőit

a mámor ködében
elmerült
sosem volt liget
Isten elfelejtett kertjének
búja zöldjét álmodja

Közömbös hús

minden impulzus barátságtalan
a bűvös számok
elfoglalják helyüket
a génláncon
mozgás
rugalmas ütemezés
homok
hemoglobin
féktelen kupacok
gesztus
könny
szenvedély
isten
lépések
szél
hajnal
dél
este
kudarcc
rácok
játék

iskolakerülők
határok
magas vérnyomás
hulladék
illatszerek
drog
Nap és Hold
gyöngy
kagyló
és tengeri moszat
bizonytalanság újra és újra
könyv
álmok
zene
lámpák
elemek
változás
visszatérés
indulás
közömbös hús
rothadó birodalom
Krisztus megállott...

Énekel a fa

*a madarak lenyelték a hangot,
de begyükből felbugyborékkolt:
dallamok, szavak, formák potyogtak
az avarra.*

*„a fák énekelnek” – mormogja a költő
monitor fénye mélyíti ráncait
nem látja hát nem tudja:*

*ez már az öregség jele –
tovább pötyög a billentyűzeten
mindent elment valahová:*

tán egyszer megnyitja valaki...

*a fák tovább énekelnek
de nem jelent semmit*

Villon nyakkendője

megkeményedik ajkad
mikor
Villont vagy József Attilát szavalsz
szemed a távolba mered
mintha haragudnál
vagy
megfeledkeznél rólam
féltékenység mocomog
a rothadó fészekben
mely visszavárja
az elhajhászott madarakat
a sötétre váltó égen
mint kivetítőn
Villon megigazítja a kötelet
sebhelyes nyakán –

Aznapi profil

mint álmos állat nyújtózik
a pára kávéscsészéd fölött
ilyenkor a kávé aromája
a nyáreleji virágok
és a lenyírt fű
illatával keveredik
a keserű íz a nyelvtől kiindulva
riadóztatja a sejteket
a forró kortyok hőhullámot
generálnak
a nyelőcsőtől a gyomorszájig
a test mint kikötött hajó
ringatózik indulásig
a csendes kikötőben.
Most még te vagy
aztán
a zötykölődő villamos
siketítő zajában
beállítod aznapi
profilodat.

Vizek

Ha a csónakringató tónak
nem volna partja,
mint bolond gondolatok
a víz szétfolyna.

Parttalan vizeknek
ez a sorsa.

Cuppogó sár,
mocskos pocsolya
és vákuumos iszap
nyelné el tán.

A folyó sem lehet parttalan
mint délibábot kergető lány.

Légyottra surran,
csacsog, csobog,
malacságokat
vagy titkokat
suttog a víz.

Simul, simogatja, nyalja, csiklandozza
szerelmesen
a part tárulkozó combjait.

Nem gát, nem korlát a part:
eget vető terelgető
istenadta vad,
vagy szelíd
célok felé.

A legnagyobb vers

Szavalt
hangja ezernyi csápként
tapadt hallgatóságára
az ijedt arcok
mint földrengés idején
rezzenni sem mertek
tehetetlenül várták
a mutatvány végét

szerette saját hangját
szavakat rakosgatni kedvére
élvezni kellett Róma népének
eszement hőbörgéseit
a jelentésüktől megfosztott
vagy dagályos szavakat

minden új versét ünnepelni kellett
dicsérni magasztalni idézni
még nem írtam meg legjobb versemet
mondta elkomorodva néha
ilyenkor a felhők eltakarták a napot
életeket oltott

így vezette le feszültségét kezét barátai
tógájába törölte
majd mulatni kellett vele hajnalig

a nyomornegyedben egyszer
elejtett fáklyától lángrakapott egy putri
gyorsan terjedt a tűz a lángok mohón
falták a szegényes díszletet

Ő
megbabonázva nézte
az utolsó lobbanásig
szemében tovább tomboltak a lángok
gyönyörű – mondta – *mint egy vers*

az ihlet sarkallta éjjel-nappal
egyre szebbek ezek a versek – mondta

felgyújtotta fél Rómát
szép versért pusztuljon a ronda!

szerette nézni a tűzet betegesen
ilyenkor mindenről megfeledkezett
fiukkal hált és gyilkolt élvezettel

és közben a paloták közt sétálva
megért benne legnagyobb verse
világraszóló lesz, megismételhetetlen

de torzó maradt
már nem tudta megírni
a tudatlan nép
a műveletlen tömeg
fellázadt ellene életére tört
nagy költőt veszít el a világ
mondta miközben egy kudarc után
lincseléstől rettegvé
másodszor készült
méltó halálba menekülni.

Kérdések

a tenyeredben lapuló magban
érezed a gyökér mocorgását?
és a toll súlytalanságában
a madár szárnyalását?
és bolond vérem forrongását
ha megérinted arcom?
lefogod majd szemem
ha elszáll belőle a fény
pillangója?

Megugatnának a kutyák

mindenki alszik
te nem alszol
Berger-verseket olvasol
a macska néha kinyitja félszemét
és rád sandít

szokatlan hangokat
ad időnként a komputered
vagy a telefonod
épp sms érkezik
tőled
mástól
valakitől

egyedül
vagy valahol
vagy nem egyedül
én rád gondolok
te nem gondolsz semmire

csak érintésre mozdul meg
benned valami

mint amikor áramot kap
egy szerkezet

tanulok felejteni
nem megyek a világodba
megugatnának a kutyák

Betonsíkok

Élő árnyak közt lépdelsz
utcák nevét, akác illatát idézve
(könnyebben mint kedvesed vonásait)
„ti nem választottatok engem,
hanem én választottalak titeket” – jut
eszedbe a Szó és csak azért emeled újra
a lábad, mert még hiszed,
hogyanélküled nem boldogulnak
neked vannak és vagy általuk –

és hallgatsz moszatrezdüléssel,
vöröskakasszem villogással
mert akik kérdeznek
szóhoz jutni sem hagynak
és szájadba bűdösödik
minden ki nem mondott ige

micsoda mirákulum: emlékezetünkben
(hol a temetetlen holtaknak is számozott
helyük van) felbontjuk a sírokat és –
arcukat ujjperceik közt tartva

felvonulnak halottaink –
ártatlanok (mint születésük előtt)
vonulnak és vonulásuk valóságos
mint az álomban ébredés
ők mind hazautaznak bennem
és én általuk utazom mindig
az itthon és az otthon között –
mert nincs az embernek maradása
de miért nincs az embernek maradása?
mert mindenhol otthon van –
vagy nincs otthon sehol?

vonulnak halottaink: lehántolt pikkelyű
halak koporsóig nő a béke és a csend

nézem magam és újra felfedezem a csodát:
kétlábú... húzom a lábamat csodaütötten
néma tömegek bennem hosszú sorokban
hallgatásuk kiáltás s e néma hangzavarban
hamisan szól minden szó és csörömpölve
hull vissza minden ige
(csontjaidra sült bőröd vékonyodó orrsövényed
a halál öntvénye)
mit küldesz ránk még uram? Sáskáktól

nyüzsgő kukák vagyunk s bőrünkön kikönyökölnék
százados vezekléseink: ráspoly csalán
ólomgolyók hamu és daróc flagellum és
iskolapad és kórus és gyűlés és taps
és hallgatás és kihallgatás és

emlékezni kockázat/emlékezni nem kockázat
mert nincsenek emlékeink
hát nincs mit elfelednünk
mi apáink helyett emlékezünk

a végben volt a kezdet
ezért tör fel virágforrásból
minden mindörökköni végben
a remény

taknyos kísértetek vánszorognak
a pilinkélő elmúlásban
őszirózsavérben
lehántolt pikkelyű halak

hat betonsík közeledik hat irányból
szűkül egyre szűkül a tér a lehetőségek
a lepergő percek fejig tornyosulnak

egyre nehezebb a lélegzés
a kopott tű még felszedi
a hang- és dallamfoszlányokat
„hagyd magad a pihenésnek
az álomnak békességben
gyöngyházfényű ködben égni”

a legfájdalmasabb az, hogy lejár
a lemez és nem vesszük észszszsz
SZ

Megtisztulni szerelemben

érintés vagyok csupán
kéz melege arcodon
homokszem tested pórusában
ha végigfekszel a fövényen
könnyező fűszál vagyok:
leborulva imádom a talpat
mely eltapos
levegő vagyok mit ki- és belehelsz
rám gondolsz ha légszomjad van
lépteid örök visszhangja vagyok
megszűnök ha nem lépsz
óra nagymutatója vagyok
mely megelőz hogy utolérjen
nyitott ablak vagyok
leheletem ébreszt reggelenként
hó vagyok mely évente eltűnik
hogy megtisztulhasson –
hold: szabadság hideg szimbóluma

Melyben így szól kedveséhez

Nem villan késem büszke fénye
meghajlott gerincem rozsdá üli
Csend-hályog szemedén
csokorba szeded a penész virágait
Torkomba markol érték-máglyák füstje
mint bilincs lefejtethetetlen a kénszagú
félelem
Fény hideg hullámai nyaldossák arcod
vajon a szív is szétoszlik a ködben?
Szerettem volna kedvemre angyal lenni
vagy ördög
muskáтли-vérben forrt volna reggelünk
Köd köpköd szobor-szárnyalásodra
szenvedés csipkézte mosolyod
Kedvesem mindennapi kenyerünk legyen
e fohász: a remény villámérintése
ne lobbanjon kihunyt kutak mélyére
hogy le legyen önmarcangoló jelszavunk:
HALÁLT SZERETTEINKNEK!
Nézd kimerednek a föld bordái
barázdált szirtek s homlokuk fölött
mint elfáradt szél száll az idő

Nem, lanyhulni nem szabad
iszap-simulás kagyló-halál nem kell!
Felelős vagyok mit hoz a jövő
azzal hogy tudom: kétszeresen felelős
Elönt a kor nyálka-özöne
minden nap késés:
egy lépés halál (ím a halál birtokbavételének
dialektikája)
Szerelmem nehéz a terhem: úgy fájni
úgy fújni a lángra
hogy keljen vérlobogása de ki ne aludjon
Szerelmem nehéz a terhem
magamra se vettem máris szédülök
jaj csak beléd ne haljak mielőtt
adom adóm: szókeresztem
Nehéz a terhem és elönt az idő
hal szagával elönt a szó halálszagával
elönt a szó elront a szó dögszagával
Jaj kiálts kedvesem mozdulj
emeld lesunyt fejed rándíts
a taglón ha tépni nem tudod
legalább hidd hogy lendülhet kezéd
rázd le a csend halál-harmatát
a kétségbeesés óloméjszakájában

lobbanjon lángra bőrkötésben
szundító szerelmed!
Szerelmem: nép vihara
kolonc nem kenyered
SZERESS!

és csak akkor örülj
ha a galamb szájában
zsarátnok lesz!

A költő szerelme

Azt csinálom veled
mint a tavasz a cseresznyefával –
mondja a költő –
erdei gyümölcsötogyorót
és csókot szedek neked

a lány nem mond semmit
csak néz és mosolyog
mosolyog és néz
gyöngéd és hamis
rajongó és sajnálkozó szemekkel

csak néz és mosolyog
mint anya mint testvér
mint ringyó mint légikisasszony
mint aki alatt megmozdul a föld
mint akiben megmozdul valami

és másnap vagy harmadnap
és tegnap és tegnapelőtt

más férfi ágyába fekszik
unottan és ledéren
mint viharban megtépázott
cseresznyeág

(missa bestialis)

irgalom magunknak
kegyelem magunknak
irgalom magunktól
kegyelem magunktól
irgalom magunknak
a dicsőségről lemondunk
mert kompromittálva van
gyanús minden jóakarát
gyanús minden forradalmár
Prokruosztész ágyán elvek eszmék
A mai mesékben láthatatlan
sárkányokkal vívunk
mert minket még arra tanítottak
hogy a sárkány gonosz és hét feje van
hogy legyen mit lecsapni
pedig hogy szerettem volna
a sárkány hét fejéből legalább
egyet levágni hogy e szent
szórakozásban kedvem nem
lelhetném most hétfejes
felfalatásomban gyönyörködöm

s bolyongok labirintus bélrendszerében
itt is ott is papok arkangyalok akarnokok
kapusok álarcosok hivatalnokok egyenruhások
állják el utamat és a lelkiismeretemet kérik
hol a vízum hol a pecsét hol az aláírás
hol a jóváhagyás hol az ajánlás a lapok
közé csúsztatott nyomaték és írnak rá
és javítanak összegyűrik-maszatolják
majd összeakasztják meggörbült gerincemre
mint egy kapcát mea culpa mea pulpa
és husim átvitt értelemben mert mire
odaértem elfogyott vagy átvitték
a díszletekkel együtt –

Kyrie eleison
nekik irgalmazz
mert nem tudják miket cselekszenek
bálványaik tiszteletére akik lejönnek
jól őrzött mennyei trónjukról az
emberek közé no nem megváltani őket
csak élvezni istenségük súlyát
mely alatt ezrek görnyednek miközben
a nagy szabadtéri miséken teli torokból
és parázsló tenyérrel – hogy mi mindent

hozott ez az új vallás
te lábszagú úristen
irgalmazz nekik Uram
mert mi megbocsátjuk
ez a legnagyobb bűnünk –

ki vezet ki az ingoványból mely
látható és mégis láthatatlan?
kimeredt szemekkel keressük őseink
mezítlábas nyomait melyek szinte
mindig belevesznek sásmohácsokba
iszapposzádákbá
micsoda szimattal törtetnek
a nádbuzogányok között sallangjanik
címkórosok cafrangrózsik lozinkatik
nyalajosok ezeknek nem kell irgalom
ezekkel még a nagy isten sem –
hát mit akarsz te különc különc
lánc lánc nem az eszter láncá
csak a tánca mely utolsó vonaglás
kinek a halottja?
minket nem fog elsíratni senki
sirassuk hát előre jómagunkat

Christe eleison
te szakállas strici nemrég
még sötét furgonba dugtak és
lenyírták hosszú hajad szakállad
hogy állna megnyúlt zsidópofádhoz
a nyakkendő? olyan lennél mint egy
nyurga nyugtalan agitátor vagy
liftes boy nem leszek áldozat
jól belenyúlok én is az élet reklámfeliratos
bugyraiba honnan öröm és ürm bugyog lelkekbe
bugyikba mi mindent lehet a te nevedben
művelni omnipotens deus te impotens isten
az ágyban példának okáért (nézd meg jól kik
botránkoznak meg) inkább ott mint abszurd
harctereken ó te nagyothalló mennyi borzalmat
elkövettek in nomine tuis mi szégyent és
gaztettet a te nevedben te papucsos próféta
abusus bestialitas bigamia censura clausura
crimen degradatio delictum denuntiatio
duellum ebrietas executio ignorantia infamis
inquisitio interrogationes martyrrium
perquisitio provocatio sequestratio
violatio etc. mindezeket elfeledték és
kisdéd bűneinken rágódnak csámcsognak

háborognak kéjelegve hivatalnokok frigid
matrónák elaggott örömlányok és tisztos
mamák papák akik rádöbbentek vagy nem
döbbentek rá hogy elásták a talentumot
és megette a rozsdá –
nincs borzasztóbb annál amikor heréltekkel
énekeltetnek szerelmes himnuszokat –

mea culpa
mert vittem valamire
mert nem vittem semmire
mert jó vagyok
mert gonosz
mert ragaszkodom anyanyelvemhez
mert elfelejtettem azt
mert elmegyek
mert maradok
mert szólok
mert hallgatok
mert hiszek
mert nem hiszek semmit és senkiben
ma nem lesz elégtétel a credo
oh kicsinyhitű paskolná meg arcomat
jeges ujjaival kilencvenéves lelkiatyám

akinek szavait már a mikrofonok sem fogták
fel hát még kicsinyhitű hívei élükön a
harangozónéval akinek duzzadó huszonöt éve
úgy csordult ki mély kivágású ruháiból hogy
a mánusom a tizenkettesen vesztegelt és
miközben az atya a sápadt corpust nyakalta
műfogsorával a vér (ó nem a fölkennté) ott
pezsgett forrt lüktetett megduzzadt ereinkben
és az öntudat szakadékának szélén vártuk
az esti harangozást amikor a templom sötétjében
borzongva összebújtunk egyszerre vágytunk és
rettegtünk megérinteni egymást és hogy nem
történt meg ad altare dei nem tudom kinek
minek hála de azóta is ott érzem minden
templomban (urambocsá) a testi szerelem
félreismerhetetlen szagát mely az élet
kesernyés örömhírét hozza nem csak a harangozó
feleségének de minden elhanyagolt asszonynak
és vágyai elől a misztikumba menekülő szűznek
in saecula saeculorum íme a messiásgyártás
titka a szeplős fogantatás melyhez nem szükséges
az úr angyala csak egy kis bátorság és
húsba hatoló vágy „vegyétek és egyétek”
nyújtották fehér-eres-kezek a lelki eledelt

a súlytalan corpus ínyünkre tapadt
nem híztunk el tőle pedig voltak akik
attól féltve orrunk alá dugtak egy listát
és szigorú diétára fogták elrontott lelkünket
bárányborda olaszosan ürühús paradicsommal
borjúcsülök gombával felsál fűszeres mártással
olvastam az étlapon ami az elején még
kétnyelvű volt hogy tudjuk mit eszünk
azóta mindent megetetnek velünk almával
töltött fácán velős töltött csirke etc.

Meztelen lovagok

mi maradt belőlünk
a kipingált hétköznapi lovagjaiból
akik hetikén ünnepeltük
elvesztett csatáinkat
miközben mint felfújott léggömbök
pukkantak a méregtől
győztes ellenfeleink?
mi maradt belőlünk merészekből
akik elhagytuk árnyainkat
de azok éjszaka visszalopakodtak
s reggel arra ébredtünk
hogyan befészkelődtünk meleg puhaságukba?
mi akik azt hittük:
ha vagyunk – van a szó is
s a szó által vagyunk és leszünk –
fehér folyosókon lépdelünk
kívül minden időn
mert alvás közben
eltörölték álmainkat
s az ébredés határán

mint fejbekólintottak
méregetjük egymást
s magunkat:
mi maradt belőlünk?

Csendélet

a szagok
a függönyön átszivárgó fény
az istenkísértő üresség
a zárból kiesett kulcs
az óra lihegő ketyegése
kávészsészék poharak csikkek
a fej nyoma a párnán
ráncos arcú öregasszony vigyora
a lepedő
és aki az ágy szélén ül
az nem te vagy –

Kulisszák mögött

az, amit nem mond ki senki: árva
mint színes pára beleolvad
a fölénk hajló égbe vagy
belevesz a terpeszkedő világba
tehervagonra rótt ige:
enyhe karcolás az ember történetében
kallódó lelet: valóság-e vagy
polipnyújtózású képzelet?
nyűtt díszletek közt beesett arcú
idegen: viszketeg, halál-karcsú
önnön életét keresi
s ha nem leli
mint élő szülőkkel árva
a másét ölti magára
csak az örök amibe nem bújhatunk
minden átélhető: halál
a mutató áll? vagy vele forog a világ?

KÖLTÉSZET: NEHÉZ MUTATVÁNY

(Balázs F. Attila Legszebb verseihez)

Akkor most sokadszor: a szóról, az ígéről, ami elveszett, a felfedezni és megélni vágyott transzcendenciáról, a megbizonyosodásról, kísértésekről, kísértetekről és kísérletekről; a nehézkedésről, kötetről kötetre, versről versre, a szövegek térpozícióit felforgatandó. A költészetről, ami évtizedeken át Balázs F. Attila lét-, kifejezés-, és életformája maradt.

Megmaradt annak, ami mindig is volt: önkifejezésnek, létformának, esélynek az esélytelenségben, támasznak az esendőségben, elhordott, kifakult, elkoptatott, mégis feltoluló kíváncsiságnak. Létezésünk manifesztumának; lenyomatoknak, időtlenné merevített álló, hatalmas, monumentális képeknek, kis részleteknek. Emberi tapasztalatnak, hiszen kiváltságunk az, hogy gondolkodni és beszélni tudunk arról, ami történt és történik velünk: magunkkal biztosan, másokkal is talán. Az, hogy akarunk és képesek vagyunk az életet érzékelni és realizálni, legfontosabb felismerésünk, egyben legalapvetőbb emberi szükségletünk is. Egész ittlétünk tétje az, hogy képesek legyünk nyomot hagyni; megküzdve az emlékezzettel, az elemekkel, az idő múlásával.

Ez a költészet az egzisztencializmustól a vallomásosságon át a minimális megnyilatkozásokig jutott. A beat-nemzedék lázadó attitűdje, nonkonformista formakultúrája találkozik a hitét lassanként elveszítő, ezt a veszteséget számon kérő költői megszólalással, ami azáltal válik különleges mintázat-

tá, hogy ötvöződik benne az egzisztencialista filozófia saját-léttel megvilágított kérdéshalmaza, az önkeresés kudarcának versekké transzponálása, illetve a transzcendens teljesség elvesztésének költői programmá formálása. Mindez maga után vonja az identitás (akár a biografikus, akár a grammatikai én) felaprózódását, a költői szerep (maszk) létesülésének változékonyságát, s ennek dokumentatív igényű bemutatását.

Pedig e megszólalások állításai mögött – megszorítva: velük párhuzamban – legalább annyi a kétely; a dilemma, a megoldatlan, eldönthetetlen kérdés, a felmerülő disszonanciák okozta belső és külső feszültség, mint a megragadott valóságsgzembensekből meríthető megbizonyosodás.

Versek a múlt század hetvenes éveinek végétől a 2010-es évek elejével bezárólag. Személyesség, alanyiség, a privát létezés felmutatása; tartózkodás és elhidegülés a nagy, formális gesztusoktól; a magán-lét tereinek feltérképezése, a szubjektivitás alakzatainak metamorfózisai, az alanyiség pozícióit sokszorosan körüljárando, szinte a végsőig feszítve annak határait. Áradás, szenvedély, energia. Sok csalódás, kevesebb öröm: e versekben főként annak a nehézkedésnek lehetünk tanúi, ami a 20. századi költészetet is alapjaiban rázta meg. A középpont, a biztos talaj elvesztése, az eltékozoltatott lehetőségek tárháza, ami lassan egy kulisszává mosódik össze, amelyben tetszik vagy nem: élni kell. Mennyi elrugaszkodás a tragikus alaphangtól – mennyi tragikus földre érkezés. S mennyire reménytelen marad sokszor: de mindig van folytatás. Ez a lírai beszéd attól maradt ennyi időn keresztül eleven, hogy makacsul, a kudarcoktól szinte megtáltosodva

újra és újra a szóba vetett hittel élve újabb és újabb metamorfózisokon keresztül képes volt magát megerősítve eljutni abba a pozícióba, ami a veszteséget, a kudarcot önmaga ellenére fordítva megcsontosodik; (szöveg)testet, (költő)alakot ölt a versek sorozatán át. A versek a szó és a kép esztétikájába vetett makacs hit bizonyítékai; hiszi, hogy a szó erejével cselekedni képes, hogy a szó odaér valahová, megérkezik, utat talál.

Balázs F. Attila költészete Erdélyben bontakozott ki, és Csehszlovákiában öltött könyv formájában alakot. Jelenleg Szlovákiában a szlovákiai magyar irodalom terrénumába tartozik.¹ Ez önmagában is kuriózum, de nem egyedülálló a 20. századi magyar nyelvű irodalom palettáján. A Székelyföldről elszármazott költő az 1990-es évektől kezdve a szlovákiai magyar irodalom megújuló keretei között találta meg a helyét.

Költőnk Marosvásárhelyen született 1954-ben, tanulmányait a gyergyóditrói gimnáziumban (1969–1973) és a gyulafehérvári Hittudományi Főiskolán folytatta (1973–1976). Szülővárosában elvégezte a bábszínészképzőt (1976), ezek után pedig bukaresti évek következtek: 1977–1982 között

---

¹ Talán felesleges tulajdonjogi vitába keveredni e költészet kapcsán. Magam azon az állásponton vagyok, amit már érintettem volt; olyan költészettel találkozunk, ami a szocialista Romániában bontogatja szárnyait, kibontakozása azonban a szintén minoritásban élő szlovákiai magyarság berkein belül bontakozik ki, ugyanakkor az 1992 előtti periódus visszahelyezhető a romániai magyar irodalom alakulásai közé is. Talán az is a legmegfelelőbb válasz a kérdésre, ha mégoly után is: erdélyi és szlovákiai magyar költő. S egyébként, mindentől függetlenül: magyar nyelven alkotó magyar költő.

könyvtáros szakon tanul, PR-ral és műfordítással foglalkozik. Ez az életrajzi gazdagság későbbi méltatóját, Orbán János Dénest is magával ragadja: „Poétánk egy fölöttébb furcsa, nyughatatlan figura. Hajdanában, lemondván a világi élet gyönyöreiről, az Úrnak kívánta szentelni életét, mi is az elszántság mellett a transzcendencia és a misztikum iránti hajalmokról árulkodik. Néhány év után azonban a világi dolgok győztek, bizonyítékeként annak, hogy poétánk túlon túl szenvedélyes, és nem elégszik meg a transzcendens gyönyörökkel. Egy bábszínházi kitérő után, egy tucat esztendeig egy másfajta papság következett: a könyvtárosság. A könyvtár is egy templom, a tudás és az elrévülés színhelye, azzal a nagy előnnyel, hogy nem kötelező a cölibátus.”²

A bukaresti évekkel esik egybe megjelenése az erdélyi irodalomban, ami a sajátos viszonyoknak köszönhetően három antológiában öltött testet. A *Kimaradt szó* (Kriterion, Bukarest, 1979), az *Ötödik évszak* (Marosvásárhely, 1980) és a *Tűzpiros szavak* (Albatrosz, Bukarest, 1981) már Balázs F. Attila költői indulásáról tanúskodnak. Illetve arról a később végrehajtható korrekcióról, ami megerősítette, s mintegy utólag kanonizálta a Forrás harmadik nemzedékének alkotói között. Önálló kötettel ugyanis csak mintegy egy évtizeddel később jelentkezett: 1992-ben jelent meg a *Maszkok* című kötet, ami mind poétikáját, mind világlátását tekintve inkább az erdélyi líra említett csoportja felé mozdítaná el őt, a közép-európai történelem széljárása azonban úgy hozta,

---

² ORBÁN János Dénes: Balázs F. Attila: Szókeresztm. *Szőrös Kő*, 2010/9.

hogy a könyvet a pozsonyi Madách Kiadó adta ki. „Kor szerint Balázs F. Attila a harmadik erdélyi Forrás-nemzedékhez tartozna, Szőcs Géza, Cselényi Béla, Zudor János, Adonyi Nagy Mária, Egyed Péter, Bréda Ferenc lett volna a helye” – írja Orbán János Dénes a *Szókeresztem* című válogatott kötet kapcsán, s teljesen igaza van. Az említett első kötet azonban elakadt a cenzúra útvesztőjében: „Míg a többiek játszadozásban, finom líraiságban éltek ki magukat, és minden egyebet, ami szemet szúrt volna, ügyesen kódoltak, Balázs F. Attila köntörfalazás nélkül írta ki magából minden nyugtalanságát, vívódását és versei hemzsegték az agresszív képektől. Nyilvánvaló volt, még egy cenzor számára is, aki amúgy minden költőt ördögnek tart (mert ördög minden költő – állítja Balázs F.), hogy az erdélyi ifjúságra nem a rendszer elvárta hatást fogja gyakorolni.”³

Ebből a szubjektivitással jócskán átítatott véleménycsokorból – ami a *Maszkok* kötet elmaradt romániai megjelenéséről beszél a *Szókeresztem* válogatott kötet kapcsán – annyi leszűrhető, hogy a későbbi indulásnak voltak irodalompolitikai okai. Mindenesetre az 1992-ben megjelent *Maszkok* című verseskötet Madách Nívódíjat kapott.

A csehszlovákiai és szlovákiai évek is tevékenyen telnek az 1990-es átköltözést követően: újságírás, rádiózás, kiadói munka, folyóirat-alapítás, kiadóalapítás, könyvkiadás, műfordítás, írószervezeti tevékenység. 2002-ben jelentkezik újabb verseskötetével, a *Meztelen lovagokkal*, amely váloga-

---

³ Uo.

tott és új verseket tartalmaz, akárcsak a két évvel később napvilágot látott *Szókeresztem. 50 év – 50 vers* című kötet. A 2000-es évek közepétől figyelme egyre inkább a műfordítás felé fordul, amelynek eredményeképp a 2000-es évek második felében fordításkötetek látnak napvilágot, főként a kortárs román líra területéről. Fordulat az egész életmű viszonylatában, hogy 2008-ban a kolozsvári Limes Kiadó gondozásában megjelenik a *Missa Bestialis*; román nyelvű válogatott kötet Adela Iancu tolmácsolásában, majd ezt követően egy kétnyelvű válogatás is (*Versek. Poezii*, [ford. Adela Iancu]), ami – horribile dictu – az első nagyobb, romániai magyar nyelvterületen megjelent Balázs F.-korpusz. 2010-ben jelent meg az új verseket tartalmazó *Minimál*, ami szakítva az addigi versírói gyakorlattal, a szétírás, a kibontás helyett a sűrítés módszerét helyezte előtérbe, alaposan megváltoztatva e lírának addigi értelmezési lehetőségeit. Egy évvel később pedig megjelent a *KÉK*, szintén új versekkel.

Mindezekkel a meghatározottságokkal tisztában kell lennünk ahhoz, hogy meg tudjuk vonni az eddigi pálya ívét. A szükséges filológiai dzsungelharc helyett jobban járunk, ha figyelmünket arra irányítjuk, hogy az évtizedek munkája során megképződött szövegghalmazból milyen tendenciákat, megfontolásokat, mindközönségesen: esztétikai tapasztalatot olvashatunk ki, megképezve ezzel az alapját egy újabb reprezentatív válogatásnak.

Balázs F. Attila költészete a kezdetektől a meglévő formális és egzisztenciális világ átértékeléséről; leleplezéséről,

hamisságának megmutatásáról tanúskodik. Mindez paradoxonok sorozatához vezet el, mivel a racionalitás, az észak makacs sóvárgása, a gondolkodásba vetett hit, a bölcséleti igény, s ebből következően: a fogalmak egymásnak feszítése nehezen egyeztethető össze a költészet emocionális institúcióival. A fogalmiság (lett légyen az metafizikai, teológiai kérdéshalmaz) éppen ellentmondásossága okán válik poétikai energiává. Mindehhez társul a költő önmagával vívott folyamatos harca: a kérdések kivetítésével láthatóvá válik e belső szenvedéstörténet mintázata is: „Komplex módon, több síkban jelenik meg a költő története, az előzmények, a kulisszák, a vakmerő demisztifikálás, a szereptudat (a folytonosan vérző főhős szenvedése), a kellékek, a világ színpada, a színész monológja (kibeszélése), az erotikus főpróbák, a színház és az élet keverése [...] A költő drámája ugyanaz, mint bármelyik színészé: az identitásvesztés, a nosztalgia, és aztán az én hiányának tragédiája, a közvetlen és hiteles élet megvalósításának kilátástalansága, az egzisztenciális szerepből való kilépés lehetetlensége [...] A töredezettségében is összefüggő, túlradó képzeletbeliség, mely szubtextuális allegóriákat rejt, a retorika szabályai szerint épülő szórend, a homályos fantáziaképek, a kanyargós textúra, aktualizált barokk technikára emlékeztet.”⁴

Nagyon korai felismerés a transzcendencia elvesztése, emellett az egész világ destabilizálódni látszik, nincs biztonság, csak a kimondott szó, a kép, valamint a maszkok sokasá-

---

⁴ ARETZU, Paul: A színész saját életszerepében [ford. Benő Attila]. *Opus*, 2010/6.

ga az, ami valamiféle kapaszkodót jelenthetne, s még valami: a költői megszólalás maga. Erre a recepció kevésbé figyelt fel, pedig a diszharmonikussá vált világban a beszéd, a cselekvéssel szinte egyenértékű kimondás válik az egyetlen (tökéletlenségében is a túlélést biztosító) fegyverré:

„a szerep én vagyok mert önmagam játszom / szöveggel vagy szöveg nélkül – / ötvözet mely megszilárdult / mielőtt formába öntötték volna / maszkom: mezítelenségem / a látzatok átlátszó maszkok / szeretet szigor hiúság becsvágy / alázat és megalázás manír bizalom / istenséget vállalni a bukás vállalása / pórusaidba nyal a formálható anyag / miközben kezében tart egy formáló erő / teremő teremtmény első lépése: / megtagadja teremőjét” (*Színpad az egész*).

Mindehhez azonban nagyon közel férközött az illúzió, a látomás, a hamis világ képe, ami nyomasztó, nehézkezdő fölényével lehetetlenné teszi az értelmes célok megfogalmazását, a vágyság természetsszerűleg beteljesületlenek, artikulálatlanok maradnak. „Ez a költészet [...] tele van identitásproblémákkal, az én elvesztésének és megsokszorozódásának az elbeszélésével. Néha szenvedélyes, máskor visszont az önmagát kereső irónia keserű hangján szólal meg az alapvető élmény.”⁵ A felfordult, vagy talán sosem is létesült rend fölé védőernyőül borulhatna a transzcendens hatalom; ez azonban nem áll rendelkezésre, sőt: teológia és költészet indulatoktól, szenvedélyektől sem mentes vitáját implikálja, ami nemcsak a cselekvésre képtelen, világot magára hagyó

---

⁵ NÉMETH Zoltán: A lét és egyéniség faggatása. *Új Szó*, 2003. március 13.

isten és a költő között dűl, de én és én, én és nem én között is konstans feszültséget gerjeszt:

„Kyrie eleison / nekik irgalmazz / mert nem tudják mi-
ket cselekszenek / bálványaik tiszteletére akik lejönnek /
jól őrzött mennyei trónjukról az / emberek közé no nem
megváltani őket / csak érezni istenségük súlyát” [...] mea
culpa / mert vittem valamire / mert nem vittem semmire
/ mert jó vagyok / mert gonosz / mert ragaszkodom anya-
nyelvemhez / mert elfelejtettem azt / mert elmegyek / mert
maradok / mert szólok / mert hallgatok / mert hiszek /
mert nem hiszek semmit és senkiben / ma nem lesz elégtétel
a credo” (*Missa bestialis*).

Ugyanígy nem megoldás az önfeledtség, a mámor sem,
a testi leromlás együtt jár a lelki elsilányulással. Az egyetlen
megoldás, a test integrációjának helyreállítása a szerelem felől
látszik elérhetőnek, Valóban, Balázs F. Attila verseinek leg-
világosabb tónusait a szerelmes témájú versekben fedezhet-
jük fel, mintha ez az irracionális állapot lenne az ellensúly
a világ alapvető irracionalitásának: „Szerelmem nehéz a ter-
hem: úgy fájni / úgy fújni a lángra / hogy keljen vérlobogása
de ki ne aludjon / Szerelmem nehéz a terhem / magamra se
vettem máris szédülök / jaj csak beléd ne haljak mielőtt /
adom adóm: szókeresztem” (*Melyben így szól kedveséhez*).

Az utóbbi két kötet verseiben másfajta megszólalásmó-
dokkal kísérletezik. Helyesen látja Szalay Zoltán a *Minimál*
kapcsán ennek a lírának a hangsúlyeltolódását, egyben kon-
tinuus változatlanságát: „elsősorban saját korábbi alanyi köl-
tészétét írja tovább, azaz építi le. [...] A minimalista versek

tétje: megőrizhető-e a Balázs F.-i jellegzetes, játékosan tragizáló hang a lehető legszűkösebb keretek között? Megfosztva a barokkos, fennkölt jelzőktől, a pompás, nagyszabású költői képektől, lényegére csupaszítva?”⁶ Valóban, a minimalizmus ez esetben visszafordulás egy takarékosabb, ugyanakkor koncentráltabb szövegjelenlét felé. Maradt azonban az alanyiség, a totalitás iránti igény, ami fragmentumokon keresztül is mindig utal a teljességre, pontosabban annak megragadhatatlanságára: „vakító papírsivatag / betűbuckák / állandó változásban // szavak árnyékában / szomjazom” (nyolc). Ezeknek a verseknek visszatérő eleme az írás folyamatával bajlódó költő szcenírozása. A legfőbb kérdés pedig értelemszerűen így hangzik: mi az, ami a fentebb is vázolt viszonyok, illetve a folyamatosan változó felszín ellenére még egyáltalán rögzíthető: „Minimalizálja a felhasznált szavak számát és értelmezési lehetőségüket megfosztja a rájuk rakodott konnotációtól, célja, hogy a szó önmagát jelölje, ne asszociációkat magához horgonyzott jelképként álljon a versben.”⁷

A *Minimál*ban megkezdett tendencia aztán az utolsó megjelent kötetben is folytatódik. Egyre fontosabbnak tűnik a szótakarékosság. Ami a pálya elején a szétírás alakzataival volt megragadható, ma leginkább a lecsiszolt, kiérlelt gondolatok takarékos, gazdaságos megjelenítésévé változott. Sőt, a *Kék* című kötet első felében megjelenik ugyan-

---

⁶ SZALAY Zoltán: Egy Minimál-olvasat (Utószó). In: Balázs F. Attila: *Minimál. AB-ART*, Pozsony, 2010, 78.

⁷ FEKETE J. József: Miért nem minimális? (Balázs F. Attila: *Minimál. AB-ART*, Pozsony, 2010). *Szőrös Kő*, 2010/9.

annak a szövegnek a változata is; a szórend és a modalitás megváltoztatásával kísérletező költő keresi a hangsúlyos pontokat: szavakba, szintagmákba és mondatokba kapaszkodva: „A kék a türelem színe? / Tán ezért lesz szürke a tenger / és az ég / amikor elfogy a harmónia / a türelem / az érzelmek bujasága?” Ez a kötet elején a címadó vers nyitó szakasza, lapozva azonban egyet, a *Tenger* című opusban ugyanazt/nem ugyanazt látjuk viszont: „A kék a türelem színe. / Ezért lesz szürke a tenger / és az ég / amikor elfogy a harmónia, / a türelem, / az érzelmek bujasága.”

Joggal kérdezhetjük, merre tart ez a költészet? Melyik az igazi arca? Melyik maszk mögül léphet elő a költő? Felesleges ezzel bajlódni: Balázs F. Attila költészetét a változékonyság uralja, a szó, az ige, a gondolat makacs áhítása, folyamatos keresés, kutatás.

Talán Stefan Borbélynak van igaza: „a világ, amelyben élünk, már nem egyéb hamis képek végtelen soránál. Maszkokban élünk, és azért, hogy maszkokká válhassunk, mindig mássá, magunktól mindig idegenné, ám felkavaró egyezésben a korral, amely már nem létezik, csupán illúziót keltő maszkokban, látszatokban, amelyeket úgy vállalunk fel, mintha autentikusak volnának.”⁸

Sütő Csaba András

---

⁸ BORBÉLY Ștefan: Missa Bestialis (Előszó). In: Missa Bestialis. Limes Kiadó, Kolozsvár, 2008

Tartalom

Történet	5
Ige és igen	6
De toto corpore	12
Előzmények	14
Kellékek	17
A színész monológja	18
Az elsüllyedt város	23
Az irgalmas szamaritánus	25
Színpad az egész	26
Füvek hármashangzatában	29
Eufória	30
Mass media	31
Megtört kenyér	34
Sorsok	36
A világban ahonnan jöttem	37
Nolitánia	41
A nyár	42
Képünkre formálva	43
Hiányzik még valami	44
Megcsalt Sziszüphosz	46
Fekete folt a napban	47
Gyónás üres gyóntatószékben	50

De profundis	56
Túl a falakon	57
(Egy) előbbi nemzedék kiáltványa	58
Az Arctalan oldalán	61
A kórus	63
Homokóra	64
[mint sivatagban eltévedt]	65
[csak a papír hűséges hozzám]	66
[vakító papírsivatag]	67
Európai váróterem	68
[a világ vihart kavarr]	70
[üresen jár a malom]	71
[fényesre]	72
Újság a padon	73
[ülsz, írsz, szeretsz]	75
[mint sötétben elvetett kő]	76
[szólnék – lepke száll ki]	77
Szoborkonokság	78
[múlt időben]	79
[gubbasztasz]	80
[kapaszkodom]	81
Tenger	82
[a halál érkezte]	83
[farkasszemet]	84

[árnyékát]	85
[úgy hullnak a betűk]	86
Vidéki télvég	87
[ül a langyos]	89
[a szavak]	90
[a város megkondul]	91
[megszólalt a kakas]	92
[herélt bivaly]	93
[vagyok]	94
[egy dologban mindannyian]	95
Macskakövek	96
[a sivatagtól tanulom]	97
A kezek nem találkoznak	98
Isten elfelejtett kertje	99
Közömbös hús	101
Énekel a fa	103
Villon nyakkendője	104
Aznapi profil	105
Vizek	106
A legnagyobb vers	108
Kérdések	111
Megugatnának a kutyák	112
Betonsíkok	114
Megtisztulni szerelemben	118

Melyben így szól kedveséhez	119
A költő szerelme	122
(missa bestialis)	124
Meztelen lovagok	131
Csendélet	133
Kulisszák mögött	134
Költészet: nehéz mutatvány	135

A sorozat eddig megjelent kötetei:

Tózsér Árpád legszebb versei **Füzi László** válogatásában
és utószavával

Parti Nagy Lajos legszebb versei **Németh Zoltán** válogatásában
és utószavával

Orbán János Dénes legszebb versei **Margócsy István** válogatásában
és utószavával

Tolnai Ottó legszebb versei **Mikola Gyöngyi** válogatásában
és utószavával

Kukorelly Endre legszebb versei **Németh Zoltán** válogatásában
és utószavával

Tandori Dezső legszebb versei **Bedecs László** válogatásában
és utószavával

Hizsniai Zoltán legszebb versei **Csehy Zoltán** válogatásában
és utószavával

Barak László legszebb versei **Vida Gergely** válogatásában
és utószavával

Csoóri Sándor legszebb versei **Pécsi Györgyi** válogatásában
és utószavával

Tóth László legszebb versei **Vida Gergely** válogatásában
és utószavával

Petőcz András legszebb versei **Zsávolya Zoltán** válogatásában
és utószavával

Kulcsár Ferenc legszebb versei **Bodnár Gyula** válogatásában
és utószavával

Ladik Katalin legszebb versei **Pécsi Györgyi** válogatásában
és utószavával

Tóth Éva legszebb versei **Szörényi László** válogatásában
és utószavával

Balázs F. Attila legszebb versei **Sütő András Csaba** válogatásában
és utószavával

Balázs F. Attila legszebb versei

Kiadta az AB-ART Kiadó

www.ab-art.hu

Felelős kiadó: Balázs F. Attila

Szerkesztette: Sütő Csaba András

Nyomdai előkészítés: Balázs Béla

Nyomta a Bocz Nyomda Kft., Pécs

Attila F. Balázs – najkrajšie básne

Vydalo Vydavateľstvo AB-ART

www.ab-art.hu

Zodpovedný vydavateľ: F. A. Balázs

Zostavil, redigoval: András Csaba Sütő

DTP: B. Balázs

Tlač: Bocz Nyomda s.r.o.

ISBN 978-80-8087-125-3